

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 9
1030 BRUSSEL

T 02 553 24 40

www.vario.be

Mevrouw Zakia Khattabi

Federaal minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame
Ontwikkeling en Green Deal.

Mevrouw Hadja Lahbib

Federaal minister van Buitenlandse Zaken, Europese
Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele
Instellingen.

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
13/07/23		VARIO/VL/142.2023	/
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Veerle Linseele		0486 321005	20/10/23
Veerle.Linseele@vlaanderen.be			

Betreft: Briefadvies over het ontwerp van 2^e Nationaal Actieplan
'Ondernemingen en Mensenrechten'

Mevrouw de minister Khattabi,
Mevrouw de minister Lahbib,

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) is verheugd over uw vraag om advies bij de voorbereidingen van het 2^e Nationaal Actieplan "Ondernemingen en Mensenrechten". Deze vraag sluit aan bij drie adviezen gerelateerd aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die VARIO in 2021 publiceerde en die integraal zijn te lezen op de VARIO-website (www.vario.be), en dan vooral bij VARIO-advies 20 'De SDG's - opportuniteiten voor Vlaamse ondernemingen'.

Vanuit onze rol focussen we ons op de Vlaamse gedeeltes van het ontwerp actieplan. Daarbij herkennen we een aantal elementen uit de aanbevelingen in VARIO-advies 20 en waar we dus kunnen achter staan:

- VARIO riep op om bijzondere aandacht te hebben voor kmo's. VARIO vindt het daarom positief dat in het actieplan speciale aandacht en ondersteuning is voorzien voor kmo's in het kader van mensenrechten en van (in de maak zijnde) wetgeving rond *due diligence*. Voor kmo's zijn de nodige maatregelen, kosten en (administratieve) lasten om aan alle verplichtingen, al dan niet rechtstreeks aan hen opgelegd, te voldoen namelijk moeilijker te dragen dan voor grote bedrijven. Aan het actieplan kan nog worden

toegevoegd dat ook start-ups en spin-offs een specifieke aanpak vragen. Zij hebben het voordeel dat ze geen 'historische bagage' met zich meedragen. Dat maakt dat een duurzaam bedrijfsmodel daar vaak makkelijker is te organiseren dan in bestaande bedrijven. Volgens VARIO kunnen meer spin-offs en start ups in die richting gestuurd worden.

- Net zoals in het ontwerp van actieplan, ziet VARIO een rol voor FIT, VLAIO en MVO-Vlaanderen in het sensibiliseren, vormen en ondersteunen van bedrijven op het gebied van mensenrechten, en duurzaamheid in de ruimere betekenis. Daarnaast is er op dit gebied ook een veelheid aan initiatieven buiten de (Vlaamse) overheid. Om de doelmatigheid te verhogen adviseerde VARIO om, op zijn minst binnen de overheidsinitiatieven, op zoek te gaan naar synergiën. VARIO ziet ook ruimte voor verbetering bij FIT en VLAIO door sensibilisering rond duurzaamheid meer te koppelen aan andere vormen van ondersteuning van de bedrijven.
- Gezien de rol van FIT en VLAIO, is het ook essentieel dat het eigen personeel van deze organisaties voldoende kennis van en voeling met alle aspecten van duurzaamheid heeft. Het ontwerp actieplan voorziet daartoe in de nodige opleidingen.
- VARIO herkent in het ontwerp actieplan de voorbeeldfunctie die de overheid heeft en concreet kan spelen via zijn aanbestedingen.
- Het inzetten op mensenrechten, vestigt mee de aandacht op de negatieve impact die landen, die het op het gebied van de SDG's goed doen binnen hun eigen grenzen, zoals in het algemeen de Europese landen, kunnen hebben op de situatie in andere landen. Om deze situatie te verbeteren is er zeker een rol weg gelegd voor Vlaamse bedrijven die zelf in het buitenland actief zijn, maar ook voor alle andere bedrijven die via hun waarde- en toeleveringsketen linken hebben naar het buitenland. Dit aspect kan in het actieplan meer benadrukt worden.

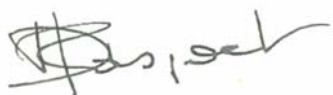
Daarnaast mist VARIO een aantal punten in het actieplan en brengt ze daarom nogmaals onder de aandacht:

- Het kernidee van VARIO-advies 20, namelijk dat *purpose* en *business* samengaan, zit te weinig (expliciet) in het ontwerp actieplan. Het is aangetoond dat duurzame bedrijven het (op termijn) ook financieel beter doen. VARIO is ervan overtuigd dat bedrijven beter te motiveren zullen zijn wanneer dit aspect sterker wordt benadrukt.
- De Waalse Overheid wil overheidssteun afhankelijk maken van het respecteren van mensenrechten en zet in dat kader een onderzoek op. VARIO vindt dat ook de Vlaamse Overheid die piste moet verkennen, in lijn met de VARIO-aanbevelingen uit advies 20, 'Steun binnen VLAIO enkel innovaties die een globaal positieve bijdrage leveren aan de SDG's', en ruimer 'Zet via alle mogelijke overheidssteun bedrijven aan tot verduurzaming in de ruime betekenis van de SDG's.' VARIO ziet dat soort initiatief dus ruimer dan alleen kaderend binnen mensenrechten. VARIO heeft namelijk expliciet voor de SDG's gekozen als systemisch en breed kader voor duurzaamheid, en de raad vindt het niet aan de overheid om daarbinnen thematische keuzes te maken en daar vervolgens bij bedrijven op te sturen.
- Een in VARIO-adviezen terugkerend algemeen principe, is leren van succesvolle aanpakken uit het buitenland. Het zou het ontwerp actieplan sterker maken om dergelijke verwijzingen op te nemen.

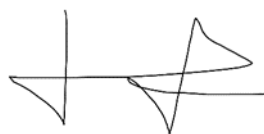
De raad hoopt met dit briefadvies bij te dragen aan de verdere versterking van dit actieplan.

Wij zijn graag bereid tot verdere toelichting.

Met vriendelijke groeten,

Danielle Raspoet
directeur

Lieven Danneels
voorzitter